

Drepturile inculpatilor în procedurile penale - România

Aceste fișe informative explică ce se întâmplă atunci când o persoană este suspectată sau învinuită de comiterea unei infracțiuni judecate în instanță. Pentru informații privind contravențiile rutiere, pedepsite de obicei printr-o sancțiune fixă, de exemplu o amendă, consultați [Fișa informativă 5](#).

Dacă sunteți victima unei infracțiuni, puteți găsi [aici](#) informații complete cu privire la drepturile dumneavoastră.

Prezentarea generală a procedurii penale

În România, procedura penală constă în trei etape: cercetarea penală, procesul în instanță și executarea hotărârilor judecătorești.

- **Cercetarea penală** este prima etapă a procedurii penale. Aceasta urmărește strângerea de probe concludente și este efectuată de către procuror și de organele de cercetare penală, poliția judiciară sau organismele speciale de cercetare. După finalizarea cercetării penale și în funcție de constatările acesteia, se decide neînceperea urmăririi penale sau trimiterea în justiție a învinuitului printr-un rechizitoriu emis de procuror.
- **Procesul** în instanță este cea de-a doua etapă a procedurii penale. Acesta este deschis numai atunci când, în urma cercetării penale, procurorul decide trimiterea în justiție a învinuitului. Procesul este public. Instanța (judecătorul) conduce în mod direct toate acțiunile necesare în această etapă și ia contact direct cu probele. Toate probele pot fi discutate de către părți, procuror, instanță și avocat. La încheierea procesului, judecătorul pronunță hotărârea.
- **Executarea** hotărârii judecătorești este cea de-a treia și ultima etapă a procedurii penale. Aceasta începe după proces, atunci când instanța pronunță o hotărâre definitivă de condamnare, și include întreaga procedură de punere în aplicare a hotărârii (emiterea mandatului de arestare și de detenție în vederea executării pedepsei privative de libertate, emiterea ordinului de executare a pedepsei privative de libertate, emiterea ordinului prin care i se interzice inculpatului să părăsească țara etc.).

Puteți găsi mai multe informații privind etapele procedurii penale și drepturile dumneavoastră în fișele informative. Aceste informații nu înlocuiesc asistența juridică și servesc numai ca orientări.

Rolul Comisiei Europene

Comisia Europeană nu are niciun rol în procedura penală din statele membre și nu vă poate acorda asistență dacă doriți să faceți plângere. Fișele informative indică modul de depunere a unei plângeri și organele cărora vă puteți adresa.

Faceți clic pe link-urile de mai jos pentru a găsi informațiile de care aveți nevoie

[1 – Obținerea de asistență juridică](#)

[2 – Drepturile mele pe parcursul cercetării unei infracțiuni](#)

- Începerea cercetării penale și interogarea învinuitului
- Limitarea dreptului la liberă circulație și privarea de libertate
- Strângerea probelor de către acuzare și apărare
- Accesul la probe pe parcursul cercetării și urmăririi penale

[3 – Drepturile mele în timpul procesului](#)

[4 – Drepturile mele după proces](#)

[5 – Contravențiile rutiere și alte delikte minore](#)

Linkuri relevante

Ministerul Public

[Ministerul Justiției](#)

Ghid privind drepturile procedurale ale persoanelor suspecte sau acuzate: dreptul la informare și dreptul la traducere și interpretare -

Versiunea în limba [română](#)

Versiunea în limba [engleză](#)

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Ultima actualizare: 30/03/2018

1 - Obținerea de asistență juridică

Este foarte important să beneficiați de asistență juridică independentă dacă sunteți implicat în vreun fel într-un proces penal. Fișele informative vă arată când și în ce circumstanțe aveți dreptul să fiți reprezentat de un avocat, precum și ce servicii vă poate furniza acesta. Această fișă informativă vă arată cum puteți găsi un avocat și cum pot fi acoperite costurile asistenței juridice în cazul în care nu vă puteți permite să plătiți pentru serviciile unui avocat.

Cum găsiți un avocat

Dacă sunteți acuzat de săvârșirea unei infracțiuni în cadrul unui proces penal, aveți dreptul de a fi asistat de un avocat pe întreg parcursul procedurii penale. Organele judiciare trebuie să vă informeze cu privire la dreptul dumneavoastră de a fi asistat de un avocat înainte să faceți prima declarație. Acest lucru va fi menționat în procesul-verbal oficial al cercetării penale.

În principiu, asistența juridică este opțională, ceea ce înseamnă că aveți libertatea să apelați sau nu la serviciile unui avocat pentru a primi asistență juridică.

Dacă doriți să fiți reprezentat de un avocat, însă nu știți cărui avocat să vă adresați, contactați [baroul](#) local.

Dacă decideți să nu recurgeți al serviciile unui avocat, procedura penală poate continua chiar dacă nu sunteți reprezentat de un avocat. În această situație, sunteți obligat să vă apărați singur.

În unele cazuri, este obligatoriu, prin lege, să fiți reprezentat de un avocat. Reprezentarea legală este obligatorie în cadrul procedurii penale dacă învinuitul este:

- un minor deținut într-un centru de corecție;
- spitalizat într-o unitate medicală educațională;
- reținut sau arestat, inclusiv în legătură cu un alt caz;
- reținut pe motive de siguranță medicală sau obligat să primească îngrijiri medicale în legătură cu un alt caz;
- în incapacitatea de a se apăra, în opinia organului de cercetare sau a instanței;
- judecat în instanță pentru o infracțiune pasibilă de pedeapsa cu închisoarea pe viață sau pentru o perioadă de 5 ani sau mai mult;
- în alte situații prevăzute prin lege.

În cazul în care reprezentarea legală este obligatorie și dumneavoastră nu ați angajat încă un avocat, organul de cercetare sau instanța trebuie să numească un avocat din oficiu. Acesta este numit de serviciul de asistență juridică al baroului local de pe lângă instanța care se va pronunța asupra cauzei dumneavoastră. Ulterior, puteți alege un alt avocat în orice moment; în acest caz, misiunea avocatului numit de instanță încetează în mod automat.

Cum plătiți onorariul unui avocat

Dacă ați angajat un avocat, veți suporta costurile serviciilor juridice oferite de acesta, în conformitate cu onorariul prevăzut în contractul încheiat cu avocatul respectiv.

Dacă avocatul este numit de instanță în cazurile în care asistența juridică este obligatorie prin lege, onorariul avocatului este plătit de stat.

Linkuri relevante

[Uniunea Națională a Barourilor din România](#)

Baroul București

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Ultima actualizare: 30/03/2018

2 - Drepturile mele pe parcursul cercetării unei infracțiuni și înainte de judecarea cauzei în instanță

În ce situații se începe cercetarea penală?

Cercetarea penală este inițiată în cazul în care:

- victima unei infracțiuni depune plângere;
- o altă persoană denunță săvârșirea infracțiunii;
- poliția descoperă probe privind săvârșirea unei infracțiuni;
- poliția prinde o persoană care a săvârșit sau este în curs de a săvârși o infracțiune.

Care este scopul cercetării penale?

Scopul cercetării penale este de a strânge probe privind comiterea infracțiunilor, identitatea făptuitorilor și capacitatea acestora de a răspunde penal pentru fapta săvârșită. În urma cercetării și în funcție de rezultatul acesteia, se ia decizia de neîncepere sau de începere a urmăririi penale.

Care sunt etapele cercetării penale?

Inițierea cercetării penale și interogarea învinutului

Această este prima etapă a procedurii penale. În această situație, agentul de poliție sau procurorul convoacă persoana suspectată de săvârșirea infracțiunii pentru a o informa în legătură cu învinuirile care i se aduc.

Limitarea dreptului la liberă circulație și privarea de libertate

Pe parcursul cercetării, în anumite condiții descrise în mod specific în [Codul de procedură penală](#), învinutului i se poate interzice să părăsească localitatea sau țara, acesta poate fi reținut timp de 24 de ore sau arestat preventiv pentru o perioadă de maxim 30 de zile.

Strângerea de probe de către acuzare și apărare

Strângerea de probe constituie scopul întregii etape de cercetare. Sarcina de a strânge probe revine organelor de cercetare penală (poliția sau procurorii). Aceștia trebuie să colecteze orice probă, atât împotriva, cât și în favoarea învinutului.

Accesul la probele strânse în timpul cercetării și urmăririi penale a cazului

Aceasta este ultima etapă a cercetării penale. Atunci când cazul este considerat pregătit pentru proces, după finalizarea cercetării penale, învinutul are dreptul să consulte întregul dosar al cazului, care include toate probele împotriva și în favoarea sa.

Cine este responsabil pentru fiecare etapă?

Cercetarea penală este efectuată fie de poliție, fie de către procuror (organul de cercetare penală). În funcție de infracțiunile cercetate, cercetarea penală poate fi efectuată de poliție, sub supravegherea procurorului sau, în mod direct, de către procuror, asistat de poliție.

Drepturile mele pe parcursul cercetării penale

Pe întreg parcursul cercetării penale aveți dreptul de a fi asistat de un avocat, de a nu răspunde la întrebări, de a face declarații și de a aduce probe în apărarea dumneavoastră.

Pentru a afla mai multe informații privind drepturile dumneavoastră în diferitele etape ale procedurii, faceți clic pe link-urile de mai jos:

- [Inițierea cercetării penale și interogarea învinuitului \(1\)](#)
- [Limitarea dreptului la liberă circulație și privarea de libertate \(2\)](#)
- [Strângerea probelor de către acuzare și apărare \(3\)](#)
- [Accesul la probele strânse pe parcursul cercetării și urmăririi penale a cazului \(4\)](#)

Inițierea cercetării penale și interogarea învinuitului (1)

În ce situație pot poliția sau procurorii să-mi ceară să fac o declarație?

Dacă poliția sau procurorii consideră că dețineți informații privind infracțiunea săvârșită sau că ați putea fi implicat în săvârșirea unei infracțiuni, vă pot cere să dați o declarație. O persoană este convocată să se prezinte în fața organului de cercetare sau a instanței prin citație (scrisă sau telefonică), care trebuie să indice calitatea în care este citată persoana respectivă (învinuit, martor, suspect, parte etc.).

Dacă mi se cere să dau o declarație, aceasta înseamnă că s-a inițiat cercetarea penală împotriva mea?

Înainte de inițierea cercetării penale, se poate efectua o cercetare preliminară. În acest context, organul de cercetare poate solicita anumitor persoane să dea declarații fără ca acestea să facă obiectul unei cercetări.

În ce situație se poate iniția cercetarea penală împotriva mea?

Dacă există probe suficiente că ați săvârșit sau ați participat la săvârșirea unei infracțiuni, se poate iniția cercetarea penală. Aceasta marchează debutul procedurii penale. Un agent de poliție sau un procuror vă va convoca pentru a vă informa cu privire la învinuirile care vă sunt aduse. În acel moment, punerea sub învinuire este făcută publică.

Ce se întâmplă dacă nu vorbesc limba locală?

Învinuirile sunt aduse la cunoștința învinuitului într-o limbă pe care acesta o înțelege. Dacă nu vorbiți limba română, vi se va pune la dispoziție un interpret în mod gratuit. Interpretul va traduce întrebările adresate de agentul de poliție sau de procuror și răspunsurile dumneavoastră.

Pot fi asistat de un avocat?

Înainte de a da prima declarație, trebuie să fiți informat cu privire la dreptul dumneavoastră de a fi asistat de un avocat ales de dumneavoastră sau numit din oficiu pentru a vă reprezenta.

Care este semnificația comunicării învinuirilor?

După declanșarea procedurii penale și comunicarea învinuirilor, învinuitul are un nou statut, cu drepturi și obligații specifice.

Când și în ce circumstanțe pot fi interogată?

După ce vi s-au comunicat învinuirile care vi se aduc, puteți fi interogată. Puteți fi supus la mai multe interogatorii, în diferite etape ale cercetării. Dacă nu vorbiți limba română, vi se va pune la dispoziție un interpret.

Ce drepturi se aplică?

Vi se vor comunica următoarele:

- aveți dreptul să nu faceți nicio declarație;
- orice afirmație pe care o faceți poate fi folosită împotriva dumneavoastră;
- aveți dreptul să fiți asistat de un avocat în timpul interogatoriului.

Înainte de interogatoriu, în cazul în care acceptați să dați o declarație, veți scrie de mână o declarație privind învinuirile care vi se aduc. La început, aveți dreptul să declarați tot ceea ce considerați relevant pentru caz, fără a vi se adresa întrebări.

Ce se întâmplă în timpul interogatoriului?

După ce dați declarația, vi se pot pune întrebări privind infracțiunea cercetată și învinuirile care vi se aduc. Vi se vor adresa întrebări, de asemenea, cu privire la probele pe care aveți intenția să le prezentați.

Ce se întâmplă dacă am o problemă medicală în timpul interogatoriului?

În cazul în care, în timpul interogatoriului, acuzați simptome ale unei boli care vă pune viața în pericol, interogatoriul va fi întrerupt și va fi chemat un medic. Interogatoriul va fi reluat de îndată ce medicul declară că viața dumneavoastră nu este în pericol.

Cum sunt înregistrate declarațiile?

Declarația dumneavoastră este consemnată în scris și constă în: declarația dumneavoastră scrisă de mână și declarația tehnoredactată dictată de către anchetator, după interogatoriu.

În fiecare declarație trebuie să se indice data și ora la care a început interogatoriul și ora la care s-a încheiat acesta.

Se va da citire declarației tehnoredactate în fața dumneavoastră. Dacă sunteți de acord cu conținutul acesteia, vi se va cere să semnați pe fiecare pagină și la sfârșitul declarației. În cazul în care interogatoriul a fost realizat prin intermediul unui interpret, acesta trebuie să semneze, de asemenea, declarația.

Dacă vă aflați în incapacitate de a semna sau dacă nu doriți să semnați, acest lucru va fi consemnat în declarația tehnoredactată.

Ce se întâmplă dacă am fost judecat deja pentru aceeași infracțiune într-un alt stat membru?

De regulă, o persoană care a primit o condamnare definitivă într-un alt stat Schengen nu poate fi cercetată sau judecată din nou pentru aceeași infracțiune dacă hotărârea definitivă a fost executată ori este în curs de executare sau dacă aceasta nu mai poate fi executată în conformitate cu legislația statului în care a fost pronunțată hotărârea de condamnare. În aceste cazuri, se aplică principiul *ne bis in idem*.

Recunoașterea hotărârilor judecătorești în materie penală este reglementată de [Legea privind cooperarea judiciară internațională în materie penală](#) (a se vedea, în special, articolele 10, 114¹, 115-121).

Limitarea dreptului la libera circulație și privarea de libertate (2)

În ce situație pot fi luate aceste măsuri?

Aceste măsuri pot fi aplicate numai după începerea procedurii penale și nu pot fi aplicate în etapele preliminare.

Ce măsuri de limitare a dreptului la libera circulație pot fi luate împotriva mea?

Dreptul dumneavoastră la libera circulație poate fi restrâns atunci când vi se impune să nu părăsiți localitatea de domiciliu sau teritoriul României.

În ce situație pot fi luate aceste măsuri?

Aceste măsuri pot fi aplicate numai după ce ați fost interogat în prezența avocatului dumneavoastră și dacă există probe clare sau motive care arată că este posibil ca dumneavoastră să fi săvârșit infracțiunea.

Care sunt obligațiile mele?

Interdicția de a părăsi localitatea sau țara atrage o serie de obligații pe care trebuie să le respectați pe tot parcursul perioadei în care interdicția este în vigoare.

Trebuie să vă prezentați în fața organelor de cercetare penală atunci când sunteți convocat, nu aveți dreptul să vă mutați fără a notifica autoritățile și nu puteți deține, utiliza sau purta arme.

Dacă este necesar, se pot impune obligații suplimentare, precum: purtarea unui sistem electronic de monitorizare, interdicția de a contacta anumite persoane sau de a merge în anumite locuri, interdicția de a conduce anumite vehicule, de a intra în locuința victimei sau de a exercita profesia, ocupația sau activitatea care a condus la infracțiunea comisă.

Cât timp pot fi aplicate restricțiile asupra dreptului la libera circulație?

Interdicția de a părăsi localitatea sau țara pe parcursul cercetării penale nu poate depăși 30 de zile. Prolungirea acestei măsuri este posibilă numai dacă este necesar și justificat. Fiecare prelungire trebuie să fie limitată la 30 de zile, iar perioada totală de aplicare a măsurii nu poate depăși un an.

În anumite cazuri excepționale, atunci când infracțiunea poate fi pedepsită cu închisoarea pe viață sau pentru o perioadă de 10 ani ori mai mult, termenul maxim de aplicare a restricției asupra dreptului la libera circulație este de 2 ani.

Ce se întâmplă dacă nu respect măsurile sau obligațiile care mi s-au impus?

Încălcarea cu intenție a măsurilor sau obligațiilor care vi s-au impus, pe tot parcursul perioadei de aplicare a acestora, poate conduce la înlocuirea lor cu măsura arestării preventive.

Ce restricții pot fi impuse asupra libertății mele și în ce situații?

Puteți fi privat de libertate prin reținere sau arestare. Aceste măsuri pot fi impuse numai dacă există probe sau motive rezonabile care arată că dumneavoastră sunteți autorul infracțiunii și numai după ce ați fost interogată în prezența unui avocat.

Când pot fi reținut sau arestat?

Puteți fi reținut sau arestat în oricare din următoarele situații:

- dacă ați părăsit localitatea sau vă ascundeți cu scopul de a vă sustrage de la cercetarea penală sau de la proces sau dacă există indicii că aveți intenția de a părăsi localitatea sau de a vă sustrage în vreun fel de la cercetarea penală, de la proces sau de la executarea hotărârii judecătorești;
- dacă ați încălcat cu intenție interdicția de a părăsi localitatea ori țara de reședință sau obligațiile care v-au fost impuse pe durata aplicării acestor măsuri;
- dacă ați încercat în mod intenționat să împiedicați aflarea adevărului, în mod direct sau indirect, prin influențarea unei părți, a unui martor sau a unui expert, precum și prin distrugerea, modificarea sau sustragerea probelor;
- dacă există motive să se suspecteze că aveți intenția de a săvârși o nouă infracțiune;
- dacă ați săvârșit o nouă infracțiune cu intenție;
- dacă există motive să se suspecteze că exercitați presiuni asupra părții vătămate sau că încercați să realizați o înțelegere frauduloasă cu aceasta;
- dacă există probe care arată că reprezentați un pericol real pentru ordinea publică.

Este posibil, de asemenea, să fiți reținut sau arestat atunci când infracțiunea de săvârșirea căreia sunteți învinuit poate fi pedepsită cu închisoarea pe viață sau pentru o perioadă de 4 ani ori mai mult.

Dacă sunteți surprins în timpul săvârșirii infracțiunii, veți fi arestat indiferent de pedeapsa stabilită prin lege pentru infracțiunea respectivă.

Cine mă poate reține și pentru cât timp?

Puteți fi reținut de un agent de poliție sau un procuror timp de maxim 24 de ore, numai după ce ați fost interogată în prezența unui avocat.

Termenul poate fi prelungit? Pot ridica obiecții împotriva acestei măsuri?

Perioada de reținere preventivă nu poate fi prelungită. Puteți ridica obiecții în termen de 24 de ore. Dacă măsura a fost dispusă de către un agent de poliție, puteți face plângere împotriva acesteia la procuror.

Dacă măsura a fost dispusă de către procuror, plângerea trebuie adresată unui procuror superior pe cale ierarhică.

Plângerea trebuie să fie soluționată înainte de scurgerea celor 24 de ore de reținere preventivă.

Pot fi arestat după ce am fost reținut?

Dacă se consideră că este necesar să fiți arestat după ce ați fost reținut, procurorul trebuie să înainteze instanței o propunere motivată, împreună cu dosarul cazului.

Președintele instanței sau judecătorul delegat stabilește termenul de soluționare a propunerii de luare a măsurii arestării preventive în termen de 24 de ore.

Cine poate dispune arestarea mea și pentru cât timp pot fi arestat?

Judecătorul poate dispune arestarea dumneavoastră, după ce ați fost audiat în prezența unui avocat. Puteți fi arestat pentru o perioadă de maxim 30 de zile. Această perioadă poate fi prelungită de către instanță. Fiecare prelungire este limitată la 30 de zile, iar perioada totală de arest preventiv nu poate depăși 180 de zile pe parcursul cercetării.

Pot ataca hotărârea de arestare preventivă?

Se poate face apel împotriva hotărârii de admitere sau respingere a propunerii de luare a măsurii arestării preventive în termen de 24 de ore; apelul poate fi introdus oral în timpul audierii.

Pot contacta un membru al familiei mele sau ambasada țării mele?

Dacă ați fost arestat, judecătorul trebuie să informeze un membru al familiei dumneavoastră sau o altă persoană numită de dumneavoastră (inclusiv o persoană din cadrul ambasadei) cu privire la măsura de arestare preventivă în termen de 24 de ore.

Se poate emite un mandat de arestare dacă învinuitul este absent?

Mandatul de arestare poate fi emis chiar dacă sunteți absent, ați dispărut, vă aflați în străinătate sau vă sustrageți de la cercetarea penală ori proces.

Dacă s-a emis un mandat de arestare în lipsă pe numele dumneavoastră și dacă nu puteți fi deferit justiției deoarece nu se știe unde vă aflați sau dacă vă sustrageți de la arestare, se aprobă începerea urmăririi penale. Veți fi interogat de îndată ce vă înfățișați în instanță sau sunteți prins.

Pot solicita să fiu eliberat în așteptarea procesului?

Dacă vă aflați în arest preventiv, aveți dreptul să solicitați eliberarea provizorie, sub supraveghere judiciară sau pe cauțiune.

Eliberarea provizorie poate fi acordată dacă infracțiunea a fost săvârșită fără intenție sau dacă infracțiunea săvârșită cu intenție poate fi pedepsită cu maxim 18 ani de închisoare.

Eliberarea provizorie pe cauțiune poate fi acordată numai după depunerea unei anumite sume de bani de peste 1 000 RON (aproximativ 250 EUR), stabilită de judecător.

Ce se întâmplă dacă sufăr de o boală gravă?

Dacă suferiți de o boală gravă care vă împiedică să participați la procesul penal, aveți dreptul să solicitați ca procurorul să suspende cercetarea penală.

Strângerea probelor de către acuzare și apărare (3)

Care este scopul strângerii probelor?

În vederea aflării adevărului, anchetatorul trebuie să clarifice toate aspectele cazului pe baza probelor.

Ce tipuri de probe sunt admisibile?

Orice element concret care arată dacă a fost săvârșită sau nu o infracțiune, care contribuie la identificarea autorului infracțiunii și la clarificarea integrală a circumstanțelor și care este necesar pentru judecarea corectă a cauzei este considerat probă. Probele sunt obținute prin intermediul mijloacelor de probă.

Care sunt, mai precis, mijloacele de probă?

Există diferite mijloace de probă precum: mărturia învinuitului, a părții vătămate, a martorilor, documente, înregistrări audio sau video, fotografiile, probe materiale, constatări tehnice, științifice, criminalistice și opiniile martorilor experți.

Cine strânge probele?

Sarcina de a strânge probe revine organului de cercetare penală, agentului de poliție sau procurorului. Aceștia trebuie să strângă probe atât împotriva, cât și în favoarea învinuitului.

Care sunt drepturile mele în legătură cu probele?

Sunteți considerat nevinovat până la proba contrară și nu aveți obligația de a vă dovedi nevinovăția. Totuși, aveți dreptul de a aduce probe și de a solicita strângerea de probe. Cererea de strângere de probe nu poate fi respinsă dacă mijlocul de probă respectiv este concludent și util. Dacă există probe care vă incriminează, aveți dreptul de a încerca să dovediți netemeinicia probelor în cauză.

Se pot obține probe prin violență și promisiuni?

Este interzisă utilizarea violenței, a amenințărilor sau a altor forme de constrângere, precum și a promisiunilor sau stimulentei în scopul strângerii de probe. Este, de asemenea, interzis a îndemna o altă persoană să săvârșească o infracțiune în scopul strângerii de probe.

Pot fi folosite împotriva mea probele obținute pe căi ilegale?

Probele obținute pe căi ilegale nu pot fi folosite la proces.

Pe parcursul cercetării, mi se poate cere să predau anumite obiecte?

Orice persoană care deține obiecte sau documente care pot servi drept probe în legătură cu o infracțiune trebuie să le predea la cererea organului de cercetare. Dacă obiectele sau documentele nu sunt predate de bunăvoie, organul de cercetare poate dispune ridicarea acestora.

Pot fi supus unei percheziții corporale? În ce scop?

Dacă vi se cere să predați un obiect sau un document care poate servi ca probă privind săvârșirea unei infracțiuni și dumneavoastră negați existența acestuia, anchetatorul poate dispune efectuarea unei percheziții corporale, în cazul în care există motive întemeiate în acest sens.

Ce fel de percheziții se pot efectua?

Se poate dispune percheziția locuinței și a autovehiculului dumneavoastră, precum și efectuarea unei percheziții corporale.

Cine poate dispune efectuarea percheziției?

Percheziția locuinței sau a autovehiculului dumneavoastră poate fi autorizată numai de către judecător. Percheziția corporală poate fi dispusă de agentul de poliție care se ocupă de cercetarea cazului, de procuror sau de judecător.

Percheziția locuinței sau a autovehiculului meu poate fi efectuată la orice oră, inclusiv în timpul nopții?

Ridicarea obiectelor sau a documentelor și percheziția unei locuințe pot avea loc numai între ora 6.00 și ora 20.00. Dacă percheziția a început în acest interval de timp, aceasta poate continua pe parcursul nopții. Percheziția poate fi efectuată la orice oră dacă are loc într-un loc public sau dacă o infracțiune este în curs de desfășurare.

Accesul la probele strânse pe parcursul cercetării și urmăririi penale a cazului (4)

Când pot analiza probele de la dosar?

După finalizarea cercetării, aveți dreptul să consultați întregul dosar al cazului, care conține toate probele împotriva sau în favoarea dumneavoastră.

Accesul la probe este permis în toate cazurile, cu excepția situației în care sunteți absent sau vă sustrageți de la cercetarea penală.

Cum pot avea acces la probele strânse pe parcursul cercetării?

Veți fi înștiințat cu privire la încadrarea juridică a infracțiunii comise. Ulterior, de îndată ce este posibil, veți primi acces la probe, în prezența unui avocat. Dacă nu puteți să citiți, anchetatorul are obligația de a da citire probelor pentru dumneavoastră. Dacă nu înțelegeți limba română, instanța vă va pune la dispoziție un interpret în mod gratuit.

Ce drepturi am în ceea ce privește examinarea probelor?

După examinarea probelor, aveți dreptul de a formula cereri noi sau de a face declarații suplimentare. Se întocmește un proces-verbal privind accesul la probe, care include informații precum cererile formulate, declarațiile făcute și răspunsurile date. Procesul-verbal este semnat de dumneavoastră și de avocatul dumneavoastră

Ce se întâmplă dacă solicit probe noi în apărarea mea?

Anchetatorul are obligația de a analiza noile cereri și de a le aproba sau respinge, după caz. Dacă se admit noi probe sau dacă se modifică încadrarea juridică a faptei, trebuie să fiți informat.

Ce urmează după examinarea probelor?

Dacă probele strânse arată că a fost săvârșită o infracțiune, că dumneavoastră sunteți autorul acesteia și că puteți fi tras la răspundere penal, procurorul emite un rechizitoriu.

Ce conține rechizitoriul?

Rechizitoriul trebuie să conțină o serie de informații prevăzute de lege în mod specific: informații referitoare la învinuit, acuzațiile, încadrarea juridică a faptei, probele aflate la baza acuzațiilor, eventualele măsuri de limitare a dreptului la libera circulație și de privare de libertatea și durata acestor măsuri, dispoziția de trimitere în judecată.

Voi primi o copie a rechizitoriului?

Nu veți primi o copie a rechizitoriului. Instanța vă va trimite citația, în care se precizează data procesului. Vi se înmânează o copie a rechizitoriului numai dacă sunteți reținut sau arestat.

Linkuri relevante

[Ministerul Justiției](#)

[Informații pentru cetățenii străini](#)

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Ultima actualizare: 30/03/2018

3 - Drepturile mele în timpul procesului

Unde va avea loc procesul?

Dacă a fost emis un rechizitoriu la finalizarea cercetării penale, procurorii înaintează dosarul instanței competente.

Care instanță se va pronunța asupra cauzei?

Instanța va fi stabilită în funcție de gravitatea infracțiunii și de locul unde a fost săvârșită aceasta.

Procesul va fi public?

Ședințele de judecată sunt, de obicei, publice.

În cazuri excepționale, dacă o ședință de judecată publică ar putea aduce atingere intereselor statului, moralității, demnității și vieții private a unei persoane, instanța poate dispune ca ședința sau o parte din aceasta să se desfășoare cu ușile închise.

Ședințele de judecată în care inculpatul este minor (are vârsta mai mică de 18 ani) se desfășoară separat de celelalte ședințe și cu ușile închise.

Cauza este soluționată de un judecător sau de o curte cu jurați?

Cauzele sunt soluționate de către un complet de judecată format din unul sau mai mulți judecători, conform dispozițiilor legale. În dreptul penal român, nu există curți cu jurați.

Pot fi modificate acuzațiile în timpul procesului?

În timpul procesului, dacă încadrarea juridică a infracțiunii este considerată incorectă, instanța trebuie să dezbată noua încadrare.

Dacă se descoperă noi fapte cu privire la infracțiune, instanța poate modifica acuzațiile și poate judeca infracțiunea în conformitate cu acestea.

În cazul în care, în timpul procesului, se descoperă noi fapte care pot constitui o altă infracțiune, legată de cea care face obiectul procesului, instanța poate solicita adăugarea unor noi acuzații. Instanța decide dacă adaugă noi acuzații sau dacă trimite dosarul la poliție sau la parchet pentru cercetări suplimentare.

În oricare dintre situații, sunteți informat cu privire la modificări și aveți dreptul să vă pregătiți apărarea.

Ce se întâmplă dacă pledez „vinovat” pentru toate acuzațiile sau pentru unele dintre acestea în timpul procesului?

Recunoașterea vinovăției nu este suficientă pentru ca instanța să vă poată condamna. Trebuie, de asemenea, ca probele prezentate să convingă instanța că sunteți vinovat. Cu toate acestea, dacă vă recunoașteți vinovăția, aceasta poate determina instanța să stabilească o pedeapsă mai puțin severă.

Care sunt drepturile mele în timpul procesului?

Trebuie să fiu prezent la proces? Se poate desfășura acesta în lipsa mea?

Nu este obligatoriu să vă înfățișați în instanță, cu excepția cazului în care sunteți arestat pentru acuzațiile care fac obiectul procesului sau în legătură cu o altă cauză sau dacă sunteți minor.

Dacă am domiciliul într-un alt stat membru, pot participa prin intermediul videoconferinței?

Puteți participa la ședința de judecată prin intermediul videoconferinței, dacă există un acord în acest sens între autoritățile judiciare române și statul al cărui cetățean sunteți. Este necesar ca dumneavoastră să vă dați acordul pentru această procedură.

Trebuie să fiu prezent pe tot parcursul procesului?

Cu excepția cazurilor în care prezența dumneavoastră este necesară, puteți alege să nu vă înfățișați în instanță și să numiți un avocat pentru a vă reprezenta.

Voi fi asistat de un interpret dacă nu înțeleg limba în care se desfășoară procedurile?

Dacă nu înțelegeți limba română, instanța trebuie să numească un interpret care să vă asiste.

Trebuie să fiu reprezentat de un avocat? Mi se va acorda un avocat din oficiu? Pot să îmi schimb avocatul?

Puteți să angajați un avocat. Atunci când este obligatoriu să fiți reprezentat de un avocat, dacă posibilitățile dumneavoastră materiale nu vă permit să plătiți onorariul unui avocat, instanța numește un avocat din oficiu. Vă puteți schimba avocatul în timpul procesului.

Pot să mă adresez instanței în timpul procesului? Trebuie să mă adresez instanței în timpul procesului? Am dreptul să nu fac nicio declarație?

Instanța trebuie să vă audieze la începutul procesului și înainte de încheierea ședinței de judecată. Aveți dreptul să adresați întrebări martorilor și celorlalte părți și să oferiți explicații în timpul procesului. Aveți, în egală măsură, dreptul de a nu face nicio declarație.

Care sunt consecințele unei mărturii mincinoase în cadrul procesului?

Nu există nicio sancțiune penală pentru o mărturie mincinoasă. Totuși, dacă sunteți condamnat, se poate ține seama de aceasta atunci când se stabilește pedeapsa.

Care sunt drepturile mele în ceea ce privește probele împotriva mea?

Pot contesta probele aduse împotriva mea?

Aveți dreptul să contestați probele aduse împotriva dumneavoastră prin prezentarea altor probe, prin solicitarea unei contraexpertize, prin contestarea autenticității înscrisurilor de la dosar, pentru a dovedi lipsa de temeinicie a acuzațiilor care vi se aduc.

Ce fel de probe pot aduce în apărarea mea?

Puteți aduce orice fel de probe: declarațiile unor martori, înscrisuri, înregistrări audio și video, fotografiile, probe materiale, constatări tehnice și expertiză criminalistică.

În ce circumstanțe pot aduce astfel de probe?

Puteți solicita instanței să admită probele, iar aceasta va decide dacă admite sau respinge probele prezentate.

Pot angaja un detectiv privat care să mă ajute să găsesc probe? Aceste probe sunt admisibile?

Detectivii privați nu au dreptul să cerceteze cauze penale judecate de organele judiciare.

Pot cita martori în apărarea mea?

Puteți cere unor persoane să depună mărturie. Apoi, trebuie să solicitați instanței să admită martorii respectivi din partea apărării.

Putem, eu sau avocatul meu, să adresăm întrebări celorlalți martori? Putem să contestăm declarațiile acestora?

Aveți dreptul să adresați întrebări martorilor prin intermediul judecătorului. Puteți să contestați mărturiile acestora și să prezentați probe pentru a dovedi că declarațiile lor nu sunt veridice.

Se va ține seama de informațiile referitoare la cazierul meu?

Informațiile referitoare la cazierul dumneavoastră vor fi anexate la dosarul cauzei.

În ce etapă?

Informațiile referitoare la cazierul dumneavoastră sunt anexate dosarului, de regulă, în timpul cercetării penale, însă acestea pot fi solicitate și ulterior.

Se va ține seama de condamnările anterioare dintr-un alt stat membru?

Hotărârile judecătorești pronunțate într-un alt stat membru sunt recunoscute.

Care sunt rezultatele posibile ale procesului?

Cele două rezultate posibile sunt achitarea sau condamnarea.

În cazul condamnării, în funcție de gravitatea infracțiunii, pedeapsa poate consta în: închisoare pe viață, privarea de libertate pentru o anumită perioadă de timp sau amendă. În unele cazuri, instanța poate suspenda pedeapsa cu închisoarea și poate impune anumite obligații și restricții asupra libertății personale pe tot parcursul suspendării pedepsei.

Ce rol are victima în timpul procesului?

Victima poate depune mărturie și poate solicita despăgubiri. Aceasta nu are obligația de a participa la proces, însă poate cere despăgubiri. Victima se poate implica în procedura penală încă din etapa cercetării.

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Ultima actualizare: 30/03/2018

4 – Drepturile mele după proces

Pot introduce o cale de atac?

Pot ataca hotărârea judecătorească la proces?

Aveți întotdeauna dreptul de a contesta hotărârea instanței de prim grad de jurisdicție printr-o cale de atac legală. De obicei, prima cale de atac disponibilă este *apelul*. În cazuri excepționale, anumite hotărâri pot fi atacate direct prin *recurs*.

La care instanță trebuie să depun calea de atac? Ce termene se aplică?

Apelul poate fi declarat oral în cadrul ședinței de judecată, atunci când se pronunță hotărârea, sau poate fi introdus în scris, prin depunerea unei cereri de apel la instanța care a pronunțat hotărârea pe care doriți să o atacați. Termenul general de declarare a apelului este de 10 zile. În situația în care ați fost surprins în timpul săvârșirii infracțiunii, termenul de declarare a apelului este de 3 zile.

Care este temeiul căii de atac?

Apelul presupune rejudecarea cauzei, prin urmare temeiul apelului nu este limitat prin lege. Instanța trebuie să analizeze toate aspectele cauzei, atât cele de fapt, cât și cele de drept.

Ce se întâmplă dacă introduc o cale de atac?

Cine judecă calea de atac?

Calea de atac este judecată de o instanță cu grad de jurisdicție mai înalt decât cea care a pronunțat hotărârea inițială.

Ce se întâmplă dacă mă aflu în închisoare atunci când introduc calea de atac?

Dacă vă aflați în închisoare, puteți înainta cererea de apel administrației penitenciarului. În acest caz, prezența dumneavoastră la judecarea apelului este obligatorie.

Cât timp va trece până la judecarea căii de atac?

Căile de atac sunt judecate, de obicei, într-un termen scurt. Cauzele care implică persoane deținute au prioritate și sunt judecate în regim de urgență.

Pot aduce noi probe la judecarea căii de atac?

În situația în care cauza este rejudecată în urma depunerii apelului, puteți aduce probe noi. Indiferent dacă aduceți probe noi sau nu, instanța care soluționează apelul poate analiza, de asemenea, probele prezentate instanței de prim grad de jurisdicție.

Ce se întâmplă la soluționarea apelului? Ce reguli se aplică?

Puteți explica temeiurile apelului în cadrul ședinței de judecată. În principal, se aplică aceleași reguli ca și în cadrul procesului în primă instanță. Aveți dreptul de a răspunde la noile informații prezentate în cadrul căii de atac.

Ce poate hotărî instanța?

Instanța poate hotărî să admită sau să respingă apelul. Dacă apelul este respins, hotărârea inițială rămâne valabilă. Dacă apelul este admis, hotărârea atacată este revocată. În această situație, instanța poate să rejudece cauza și să pronunțe o hotărâre de condamnare sau achitare sau poate retrimite cauza la instanța de prim grad de jurisdicție pentru a fi rejudecată.

Ce se întâmplă dacă am/nu am câștig de cauză după judecarea căii de atac?

Dacă aveți câștig de cauză, vă puteți aștepta la introducerea recursului de către procuror. Dacă nu aveți câștig de cauză, aveți dreptul să introduceți recurs, care va fi judecat de o instanță cu grad de jurisdicție mai înalt.

Dacă se dovedește că hotărârea inițială nu a fost corectă, am dreptul la despăgubiri? La ce se referă acestea? Cum le pot obține?

Dacă hotărârea inițială nu a fost corectă, nu aveți dreptul la despăgubiri în mod automat, cu excepția cazului în care hotărârea era definitivă și a fost corectată în urma căii de atac. În cazul în care, pe parcursul procesului, vi s-au aplicat măsuri restrictive injuste sau ați fost privat de libertate, aveți dreptul la despăgubiri. În acest scop, puteți intenta o acțiune în instanță împotriva statului, reprezentat, în acest caz, de Ministerul Finanțelor Publice.

Dacă am câștig de cauză în urma judecării căii de atac, se vor păstra informațiile privind condamnarea?

Nu, se păstrează numai informațiile privind condamnările definitive.

Sunt posibile alte căi de atac în cazul în care prima cale de atac este respinsă?

În cazul în care apelul este respins, aveți dreptul să introduceți o nouă cale de atac, recursul. Acesta trebuie introdus la instanța care a pronunțat hotărârea pe care o contestați și va fi judecat de o instanță cu grad de jurisdicție mai înalt.

Când devine definitivă o condamnare?

Condamnarea este definitivă atunci când instanța care a judecat cea de-a doua cale de atac își pronunță hotărârea, confirmând hotărârea instanței cu grad de jurisdicție inferior sau în cazul în care aceasta judecă calea de atac, pronunțând o nouă hotărâre.

Sunt originar dintr-un alt stat membru. Pot fi repatriat după proces?

În ce circumstanțe?

În cazul în care condamnarea este definitivă, puteți fi repatriat pentru a vă executa pedeapsa.

Sunt repatriat în mod automat?

Nu sunteți repatriat în mod automat. Trebuie să solicitați repatrierea statului care a dispus condamnarea sau statului în care va fi executată pedeapsa.

Ce condiții trebuie îndeplinite?

Condamnarea trebuie să fie definitivă, trebuie să mai aveți de executat cel puțin 6 luni din pedeapsa pe care ați primit-o (în situații excepționale, acest termen poate fi mai scurt), faptele pentru săvârșirea cărora ați fost condamnat trebuie să fie considerate infracțiuni și în statul în care veți executa pedeapsa și ambele țări trebuie să-și exprime acordul cu privire la repatriere.

Cine soluționează cererea de repatriere? Pot contesta hotărârea?

Cererea de repatriere este soluționată de către Curtea de Apel pe raza căreia se află penitenciarul în care sunteți deținut sau pe raza căreia locuiți, dacă pedeapsa cu închisoarea nu a fost încă pusă în aplicare. Puteți contesta hotărârea în termen de 5 zile (articolele 128-139 din Legea 302/2004).

Dacă am fost condamnat, pot fi judecat din nou pentru aceeași infracțiune?

Acest lucru nu este posibil. Dacă a fost pronunțată o hotărâre definitivă, cauza este considerată soluționată și rejudecarea acesteia nu este posibilă.

Informații referitoare la acuzații/condamnare

Vor fi înscrise în cazierul meu informațiile referitoare la acuzații și/sau condamnare?

Informațiile referitoare la începerea cercetării sau la arestare vor fi adăugate temporar în cazier, până la pronunțarea hotărârii definitive. Informațiile referitoare la condamnările definitive vor fi înscrise în cazier.

Cum și unde vor fi stocate aceste informații?

Serviciul Cazier judiciar se află sub autoritatea Ministerului Administrației și Internelor și este gestionat de unitățile teritoriale ale Poliției Române.

Cât timp vor fi păstrate informațiile?

Cazierele sunt șterse numai în anumite situații precum reabilitarea, amnistia, fapta nu mai este considerată infracțiune conform legii etc.

Informațiile pot fi păstrate fără acordul meu?

Aceste informații sunt stocate în conformitate cu dispozițiile legale și consimțământul dumneavoastră nu este necesar.

Pot ridica obiecții împotriva stocării informațiilor? În ce mod și căror organe mă pot adresa?

Puteți solicita rectificarea informațiilor din cazierul dumneavoastră dacă acestea nu corespund situației reale sau dacă informațiile nu au fost consemnate în conformitate cu dispozițiile legale. Cererea de rectificare trebuie să fie motivată și trebuie înaintată Inspectoratului de Poliție care a emis cazierul. (Legea 290/2004 privind cazierul).

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Ultima actualizare: 30/03/2018

5 - Contravențiile rutiere și alte delikte minore

În România, delictele pedepsite printr-o sancțiune (nepenală) sunt numite *contravenții*. Acestea sunt pedepsite prin sancțiuni de natură administrativă.

Cum sunt soluționate contravențiile rutiere?

Cum sunt soluționate contravențiile referitoare la depășirea vitezei legale, parcare neregulamentară etc.?

Astfel de contravenții sunt soluționate printr-o procedură administrativă care implică, în general, întocmirea unui proces-verbal privind contravenția săvârșită, cu indicarea sancțiunilor.

Cine soluționează aceste contravenții?

Contravențiile sunt soluționate de agenții Poliției Rutiere și, în vămile române, de către Poliția de Frontieră.

Care este procedura?

Agenții de poliție aplică pedeapsa prin întocmirea unui proces-verbal de contravenție. Acesta trebuie să conțină informații precum: descrierea faptei contravenționale, inclusiv data, ora și locul săvârșirii acesteia, dispoziția legală încălcată etc.

Atunci când întocmește procesul-verbal, agentul de poliție trebuie să vă informeze cu privire la dreptul dumneavoastră de a ridica obiecții împotriva conținutului procesului-verbal. Obiecțiile sunt consemnate separat în procesul-verbal. Dacă obiecțiile dumneavoastră nu sunt consemnate, procesul-verbal este considerat nul și neavenit.

Săvârșirea contravențiilor pot fi stabilită, de asemenea, prin utilizarea de mijloace tehnice (de exemplu, un radar); acest lucru trebuie menționat în procesul-verbal. În această situație, prezența dumneavoastră nu este necesară la întocmirea procesului-verbal.

Care sunt sancțiunile aplicate?

Principalele sancțiuni aplicate sunt avertismentele și amenzile.

Sancțiunile suplimentare pot include: punctele de penalizare, suspendarea permisului de conducere al conducătorului auto pentru o perioadă limitată de timp etc.

Agentul de poliție poate aplica, de asemenea, o sancțiune administrativă: reținerea permisului de conducere al conducătorului auto sau a certificatului de înmatriculare al autovehiculului, retragerea permisului de conducere etc.

Cetățenii străini originari din alte state membre sunt sancționați pentru săvârșirea de contravenții?

Contravențiile săvârșite în România de către cetățenii străini fac obiectul aceleiași proceduri ca și contravențiile săvârșite de cetățeni români.

Procesele-verbale încheiate la adresa cetățenilor străini sunt înaintate spre executare Inspectoratului General al Poliției Române. Acesta trimite procesul-verbal Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, împreună cu numele contravenientului, numărul pașaportului acestuia, numărul de înregistrare al procesului-verbal și suma datorată. Poliția de Frontieră consemnează contravenția și impune condiții la intrarea contravenientului pe teritoriul României.

Pot ridica obiecții?

Procesul-verbal privind contravenția poate fi contestat în termen de 15 zile de la notificarea/comunicarea acestuia, la instanța care deține competența teritorială asupra locului în care a avut loc contravenția. Dacă ridicați obiecții, sancțiunile vor fi suspendate. Hotărârea instanței cu privire la procesul-verbal poate fi contestată printr-o nouă cale de atac.

Sunt contravențiile înscrise în cazier?

Contravențiile nu sunt înscrise în cazier.

Sancțiunile aplicate pentru contravențiile rutiere sunt înregistrate în evidențele Poliției Rutiere și, în caz de recidivă, pot determina aplicarea altor măsuri (de exemplu, dacă se acumulează 15 puncte de penalizare în 6 luni, se suspendă permisul de conducere).

Linkuri relevante

 [Ministerul Administrației și Internelor](#)

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Ultima actualizare: 30/03/2018